

ПРАВОВІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПО ОБМІНУ ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ

Косиця Ольга Олексіївна,
ад'юнкт Національного університету
державної податкової служби України

Важливість дослідження питання обміну податковою інформацією між Міністерством доходів і зборів України та податковими органами зарубіжних країн є важливим із врахуванням того, що порушення податкового законодавства часто пов'язані з зовнішньо економічною діяльністю суб'єктів господарювання і мають міжнародний характер.

Організаційно-правові засади отримання інформації з іноземних джерел досліджувались у працях вчених та практиків у сфері оподаткування, зокрема В.Т. Білоусом, В.Р. Жвалюком, Т.О. Проценко, Л.А. Савченко та ін.

Так, дослідник Л.А. Савченко проводить аналіз порядку співпраці з іноземними правоохоронними органами при здійсненні перевірки результатів зовнішньоекономічної діяльності [1], професор Проценко Т.О. [2], досліджуючи міжнародні процедури обміну інформацією та податкового аудиту, справедливо звертає увагу на те, що під час проведення податкової перевірки компаній з іноземними інвестиціями чи тих, що ведуть операції за кордоном, податковим інспекторам потрібні дані з додаткових джерел інформації, а процедура їх отримання потребує правового врегулювання.

Сьогодні міжнародна нормативна база у питанні співпраці в податковій сфері є доволі розвиненою. *По-перше*, майже всі договори щодо подвійного оподаткування містять положення про обмін інформацією між фіскальними органами сторін. *По-друге*, Україна з 2009 року є учасником Конвенції Ради Європи про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах [3], якою передбачено обмін податковою інформацією, можливість одночасних податкових перевірок і перевірок за кордоном, а також допомоги в стягненні податків. *По-третє*, між державами СНД діє нормативна база для активної податкової співпраці у вигляді Угоди про співробітництво держав – учасниць

Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з податковими злочинами [4].

У національному законодавстві норми, які передбачають міжнародний обмін податковою інформацією закріплені Податковим кодексом України (Ст.ст. 13, 72; Глава 10) [5], ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» [6], Наказом МФУ «Про затвердження Порядку обміну податковою інформацією за спеціальними письмовими запитами з компетентними органами іноземних країн» [7].

Враховуючи, що розвиток міжнародного переміщення людей, капіталу, товарів та послуг, хоча він є вигідним, розширив можливості ухилення від сплати податків і тому вимагає розширення співробітництва між податковими органами зарубіжних країн та його належного правового врегулювання.

Список використаних джерел:

1. Савченко Л.А. Правові проблеми фінансового контролю в Україні: Монографія. – Ірпінь.: Академія ДПС України, 2001. – 362 с.
2. Проценко Т.О. Правове регулювання адміністрування податків і митних платежів: дис.. доктора юрид. наук: 12.00.07 / Проценко Тарас Олександрович; НУДПСУ. – Київ, 2007. – 395с.
3. Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах: Закон України № 677-VI від 17.12.2008 // Офіційний вісник України. – 2009р. – №52 / №100. – 2008. – ст. 3288.
4. Угода про співробітництво держав – учасниць СНД у боротьбі з податковими злочинами: Постанова КМ України від 24 червня 2006 р. № 871 // Офіційний вісник України. – 2006 р. – № 26. – стор. 84. – ст. 1892.
5. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, 15-16, 17. – ст. 112.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991 р. – № 29. – ст. 377.
7. Про затвердження Порядку обміну податковою інформацією по спеціальним письмовим запитам між компетентними органами зарубіжних держав: Наказ МФУ від 30.11.2012 № 1247 // Офіційний вісник України. – 2013 р. – № 7. –

стор. 91. – ст. 254.

Косиця О.О. Правові засади міжнародної взаємодії по обміну податковою інформацією / О.О. Косиця // Правові реформи в Україні: проблеми та перспективи: матеріали V всеукр. наук.-теорет. конференції (м. Київ, 16 жовтня 2013 р.). – Київ: НАВСУ, 2013. – С. 240.